

Experiment, geen voorstelling

22-09-2003

Shira

Keller

Saaï. Lang. Stil. Ongemakkelijk. Heet. Absurd. De meest verschrikkelijke voorstelling ooit. Stond op het punt in lachen uit te barsten. Wilde weglopen. Zomaar een greep uit de reacties die ik om me heen hoor na afloop van de voorstelling 'In A Land' van regisseur en theatermaker David Weber-Krebs. Het is duidelijk: dit is niet een voorstelling waarvan je er dertien in een dozijn tegenkomt.

Op twee diaschermen worden twee verschillende landschappen geprojecteerd. Op de achtergrond hoor je de wind door het gras, vogels, sprinkhanen. Je waant je op de locatie. Je verwacht dat de camera nu gaat zoomen. Of dat er een nieuw beeld komt. Of dat de beelden in elkaar over gaan lopen. Of dat er ineens iets op het toneel gebeurt. Je verwacht iets, wat dan ook. Het duurt lang. En hoe langer het duurt, hoe meer je je voorbereidt op een plotselinge verandering. Al je zintuigen zet je in om de plotselinge verandering op te kunnen vangen. Tot je het gevoel krijgt dat het nu wel al had moeten gebeuren. De spanningsboog is te lang. En heel langzaam begin je

je te realiseren dat er niets gaat gebeuren. Langzaam begin je erop te vertrouwen dat er geen plotselinge verandering zal komen. Dat je niet op je hoede hoeft te zijn. Dat je achterover kunt leunen zonder opgeschrikt te worden. En dan ga je kijken. Je ziet hoe de wind speelt met het gras. Je ziet de horizon. Je ziet in het rechterscherm een vogel langs vliegen. Je luistert. En langzaam komt een soort van rust over je. Als je die tenminste toelaat.

Dan stopt de film en wordt langzaam het publiekslicht erin gedraaid. Enigszins gedesoriënteerd kijk je om je heen, zie je wie er allemaal nog meer in de zaal zitten. Je probeert van hun gezichten af te lezen wat ze van de beelden vinden. Er wordt gekucht. Mensen schuiven wat op hun stoel. Men maakt zich klaar voor de voorstelling. Nu gaat er wat gebeuren, voel je. Weet je. Langzaam dimt het licht weer en op het podium verschijnt een vrouw. Ze kijkt. Gaat ze praten? Gaat ze iets doen? Ze praat niet. Ze doet niets. Ze kijkt. Ze kijkt het publiek rond. Rustig. Beheerst. Je voelt je bekeken en krijgt het gevoel dat het net iets te lang duurt. Alweer. Ga door, denk je. Denk aan de spanningsboog, denk je. Maar er gebeurt niets. Te lang. En voor de tweede keer realiseer je je dan dat er ook niets zal gaan gebeuren. En rustig draait de vrouw zich om. Een tweede vrouw verschijnt. Een heel ander persoon dan de vorige, denk je. Ook zij zal niets gaan doen, besef je. En op het moment dat je je realiseert: 'de vijftig personen die David Weber-Krebs heeft gebruikt voor deze performance zullen allemaal hetzelfde gaan doen; zullen allemaal het podium op komen lopen, het publiek naar zich laten kijken en omdraaien', op dat moment begin je, net als bij het filmpje, echt te kijken. Als je het toelaat.

En wat zie je? Je ziet mensen, zoals je ze in het dagelijks leven niet vaak ziet. Beleefdheidsglimlachjes zijn door Weber-Krebs zorgvuldig weggefilterd. Wat je ziet is een mens, in al zijn kwetsbaarheid, open naar het publiek toe. Je ziet een klein jongetje, een oude man, een jonge vrouw, zomaar vijftig mensen, mensen die je op straat zou kunnen tegenkomen. Doodnormale mensen. Maar doordat het op de theatervloer geplaatst is en deze concentratie en rust uitstraalt en overbrengt, ga je echt kijken en zie je vijftig individuen. Iedereen even interessant. Iedereen anders.

David Weber-Krebs heeft na zijn studie literatuur- en religiewetenschappen de mimeopleiding in Amsterdam gevolgd. Voor deze productie heeft hij zich laten inspireren door de schilderijen van de 19e eeuwse, Duitse romantische kunstenaar Caspar David Friedrich. Op zijn schilderijen staan vaak mensen afgebeeld voor een landschap, met hun rug naar de toeschouwer. Weber-Krebs heeft het beeld van een individu met de rug naar de kijker en de blik naar de omgeving willen onderzoeken. Ik heb gemerkt dat op het moment dat de personage zich omdraaide het beeld voor mij stukken minder interessant werd. Wat dat betreft heeft het onderzoek voor mij dus gefaald. Wel heb ik bij deze voorstelling voor het eerst ervaren hoe je door een bepaalde barrière heen kunt breken en als je daar eenmaal doorheen bent een soort nieuwe werkelijkheid kunt creëren; die van het echte kijken.

Met 'In A Land' experimenteert Weber-Krebs met ruimte en tijd en durft hij over grenzen te gaan. Het is een productie die interessant is en –als je in staat bent je reserves en verwachtingen los te laten- een heel bijzondere, nieuwe ervaring.

Als je echter graag een leuk avondje theater wil, raad ik deze voorstelling ten zeerste af. Van alle mensen die ik na afloop gesproken heb was er niet een die positief op de productie reageerde. Het is een onderzoek, meer dan een performance, en je moet geïnteresseerd zijn in mensen en in theater om het te kunnen waarderen. Het is niet leuk, niet vermakelijk. Er gebeurt in feite helemaal niets. Misschien ben ik ook wel raar dat ik het zo bijzonder vond. Ik heb nu in ieder geval geprobeerd te verwoorden waarom.

In A Land, David Weber-Krebs. Gezien op 20 september in Het Gasthuis, Amsterdam. Nog te zien aldaar van 24 t/m 28 september. Om te reserveren, bel: 020-616 89 42. Voor meer informatie, kijk op www.theatergasthuis.nl

[print](#) | [email](#)